

лип. 2010 р. № 2453-VI. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.u>

6. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10. – № 11–12. – № 13. – Ст. 88.

7. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.

8. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 6 лип. 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 37. – Ст. 446.

9. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 6 листоп. 1991 р. № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56

Кононець Віта Петрівна,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного
права, процесу та адміністративної
діяльності Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ЦЕНТРИ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

На сьогоднішній день в усіх куточках України діє 551 точка доступу до безоплатної правової допомоги. Станом на 2018 рік 880 тисяч українців звернулися до наших центрів та бюро за допомогою чи телефоном єдиного контакт – центру за консультацією. Сьогодні майже 8 000 000 українців мають право на отримання безоплатної правової допомоги»,

Оператори єдиного контактного-центру системи надання безоплатної правової допомоги (цілодобовий номер **0 800 213 103**) прийняли понад 156 тис. дзвінків.

На сьогоднішній день ми маємо багато скарг, на якість надання послуг державною виконавчою службою та повноважень, щодо реалізації державної політики у сфері примусового виконання покарань.

У процесі виконання державною виконавчою службою рішень судів та інших органів активну участь бере суд. Суди згідно з процесуальним законодавством розглядають скарги на рішення, дії чи без-

діяльність державних виконавців, вирішують окремі процесуальні питання, що виникають у процесі виконання рішень.

У 2016 році апеляційним адміністративним судом розглянуто 1187 апеляційних скарг у справах пов'язаних із оскарженням рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби. Тобто, в порівнянні із 2015 роком, кількість переглянутих в апеляційному порядку судових рішень із вказаної категорії справ збільшилась майже у 2 рази. При цьому, у 18 випадках судові рішення було скасовано апеляційним судом із закриттям провадження у справі (1,5%), а при перегляді процесуальних ухвал у вказаній категорії справ, що становлять 40,2% із загальної кількості судових рішень, 282 із них були залишені без змін (59,1%), 4 – змінено (0,9%) та 191 скасовано (40%) із направленням справи для продовження розгляду або прийняттям нової ухвали у справі [1].

Підставами для виконання є рішення, ухвали, постанови судів, інших юрисдикційних органів, що набрали законної сили, примусова реалізація яких покладається на органи державної виконавчої служби.

Вимагають примусового виконання наступні ухвали суду, які в примусовому порядку повинні виконати ДВС: про забезпечення позову, про забезпечення доказів, про застосування заходів процесуальної відповідальності майнового характеру, щодо судових витрат; ухвали про поворот виконання рішення; ухвали апеляційної і касаційної інстанції, якими змінюється рішення.

Оскільки законодавець остаточно не висловився на користь вичерпного чи невичерпного характеру, виходячи з системного аналізу норм Закону України «Про виконавче провадження», даний перелік не слід вважати вичерпним.

Юрисдикція справ щодо оскарження рішення, дії чи бездіяльності державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби, щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами до суду, який видав виконавчий документ, а іншими учасниками виконавчого провадження та особами, які залучаються до проведення виконавчих дій, – до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом ст. 383 ЦПК України, ст. 267 КАС України, ст. 121-2 ГПК України та ст.82 Закону України „Про виконавче провадження”. Згідно з зазначеними положеннями процесуальних кодексів рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця оскаржуються сторонами до суду тієї юрисдикції, який видав виконавчий

документ, а іншими учасниками виконавчого провадження та особами, які залучаються до проведення виконавчих дій, – до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом [3, с. 41].

Вирішення адміністративними судами безпосередньо на підставі Закону „ Про виконавче провадження ” передбачених ним питань, пов’язаних з виконаннями рішень, винесених у відповідному судочинстві, незалежно від наявності у відповідних процесуальних кодексах спеціальної норми щодо особливостей вирішення цих питань. Процесуальний порядок вирішення цих питань ґрунтуватиметься на процесуальній аналогії, особливостях вирішення судами відповідних юрисдикцій аналогічних процесуальних питань, пов’язаних з виконанням рішень.

Зазначений варіант, на наш погляд, є більш прийнятним з огляду на те, що він є найбільш доцільним – вирішити питання щодо виконання рішення суду найбільш доцільно суду тієї ж юрисдикції, який і виніс це рішення. При цьому, цей варіант найбільш повно компенсуватиме прогалини у законодавстві, викликані фактично недбалістю законодавця. Зауваження щодо відсутності у процесі аналогії вже давно цілком обґрунтовано заперечуються правовою наукою [4, с. 18].

Департамент державної виконавчої служби не належить до суб'єктів владних повноважень, визначених у зазначеній нормі, а є структурним підрозділом Міністерства юстиції України, у зв'язку з чим адміністративні справи з приводу його рішень, дій або бездіяльності в суді першої інстанції повинні розглядатися та вирішуватися судом одноособово. Отже, обов'язок державного виконавця з'ясувати обставину отримання копії постанови про відкриття виконавчого провадження передує вчиненню будь-яких дій стосовно примусового виконання рішення [5].

Згідно із Постановою Кабінету Міністрів України № 17 від 21.01.2015 року «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції» в якій зазначається, що Державна виконавча служба ліквідована, а її завдання і функції з реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), з питань державної реєстрації актів цивільного стану, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, договорів комерційної концесії (субконцесії), з питань реєстрації (легаліза-

ції) об'єднань громадян, інших громадських формувань, статутів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування покладали на Міністерство юстиції.

На мій погляд правильніше, щоб відповіді на такі питання давав Верховний Суд України, як найвищий суд у системі судів загальної юрисдикції не лише при узагальненні судової практики, а й при здійсненні правосуддя.

Згідно з законодавством Верховний Суд України може лише вирішувати справи у разі неоднакового застосування судами норм матеріального законодавства, питання ж застосування норм процесуального законодавства, якими є й норми про юрисдикцію, залишаються без відповідей.

Виходячи з даної концепції, необхідно здійснювати не тільки реформування законодавства у сфері виконавчої служби, а й реформувати законодавство про судочинство.

1. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/print/67077-uzagalnennya_praktiki_rozglyadu_sudami_pershoi_instancii_ta_.html

2. Спасибо-Фатєєвої І.В. Практичний посібник «Актуальні питання виконавчого провадження» / Печений О. П., Крат В. І., Мица Ю. В., Спасибо І. А. – К.: 2009. – 80 с.

3. Снідевич О.С. Адміністративне право: Окремі проблемні питання юрисдикції справ - Наше право № 10, 2013.

4. Тертишніков В.І. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / В.І. Тертишніков. – Харків: видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2008. – 608 с.

5. Пасенюк О. Вищий адміністративний суд України: Лист «Адміністративним судам України» № 1276/10/13-09 від 28.09.2009.

6. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dt.ua/UKRAINE/min-yust-likviduvav-vikonavchu-ta-reyestracijnu-sluzhbi-162176_.html

7. Постанова Кабінету Міністрів України № 17 від 21.01.2015 року «Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції».